

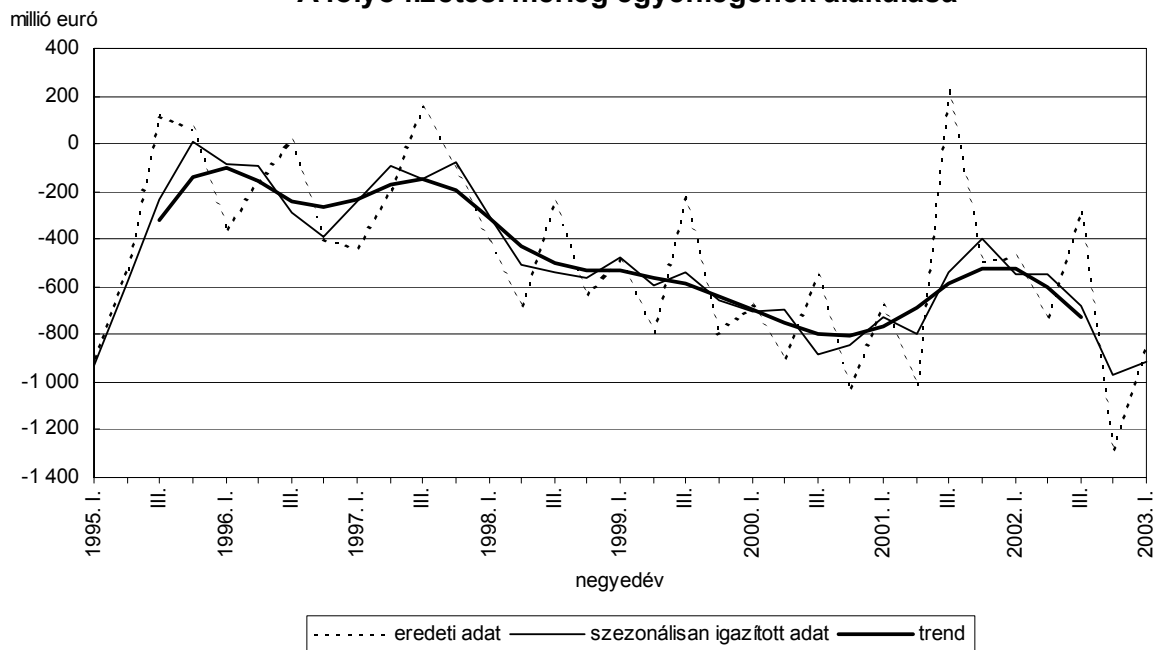
A fizetési mérleg alakulása a 2003. I. negyedéves adatok alapján

2003-tól a publikáció súlypontja a havi adatokról a negyedéves adatokra helyeződik át. Havonta a T+30. munkanapon – a nemzetközi tartalékokra vonatkozó statisztikák mellett – csak a főbb aggregátumokból álló fizetési mérleget közöljük, állományi adatokat azonban – az eddigi gyakorlattól eltérően – nem. A részletes fizetési mérleget, valamint a külfölddel szembeni követelés- és tartozásállomány adatait – az eddig megszokott formában – csak negyedévente és évente állítjuk össze és tesszük közzé az MNB honlapján a tárgyidőszakot követő negyedév végéig. Az új publikációs renddel az adatfelülvizsgálati gyakorlatunk is megváltozott. A havi adatok a negyedéves és éves adatok megjelenésekor illetve azok revíziójakor rendszeresen módosulni fognak. A negyedéves adatokat éven belül nem revideáljuk, azokat csak az éves statisztika közlésekor illetve az éves adatok revíziójakor vizsgáljuk felül és hozzuk nyilvánosságra. Az éves adatoknak két revíziója lesz: a tárgyévet követő 15. hónapban, valamint egy évvel ezt követően. Bővebben lásd: http://www.mnb.hu/dokumentumok/fm_modszertan_2003_hu.pdf

A negyedéves adatok alapján 2003. első negyedévben 849 millió euró hiánnyal zárt a folyó fizetési mérleg. Ez közel 140 millió euróval kisebb, mint az első három hónapra közölt adatok alapján adódó deficit volt. A szezonális hatások kiszűrésével számított hiány kisebb, mint az előző negyedévben volt. Ezzel a deficit korábbi három egymást követő negyedévben tapasztalt gyors növekedése megtört. (1. ábra)

1. ábra

A folyó fizetési mérleg egyenlegének alakulása

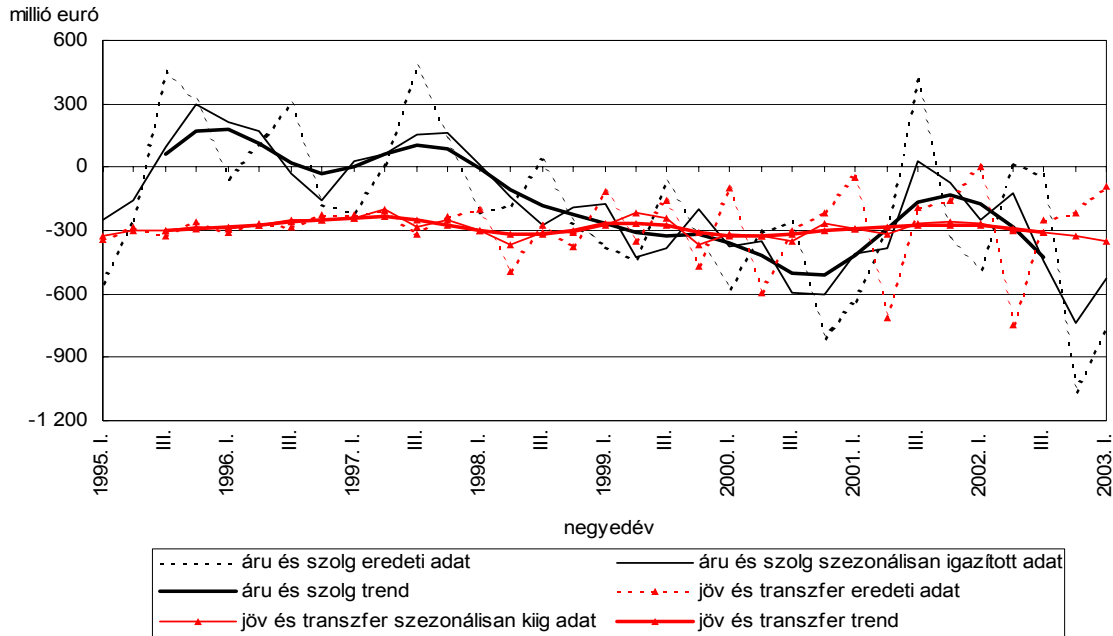

A folyó fizetési mérleg egyenleg alakulásában alapvetően a reálgazdasági tranzakciók (árúk és szolgáltatások) játszanak meghatározó szerepet. A jövedelmek és a folyó transferek

alakulása hosszabb időszakot tekintve kiegyensúlyozott képet mutat (2. ábra), bár a kiigazított adatok alapján immár a negyedik egymást követő negyedévben haladja meg ezen rész mérleg hiánya az előző negyedévi értéket. Ennek háttérében a folyó fizetési mérleg hiány finanszírozási szerkezete áll. 2003 első negyedévében a nem adósság típusú finanszírozás összességében nettó forráskiáramlást mutatott, ezért a folyó fizetési mérleg hiányt a nettó külföldi adósság növekedése finanszírozta.

2. ábra

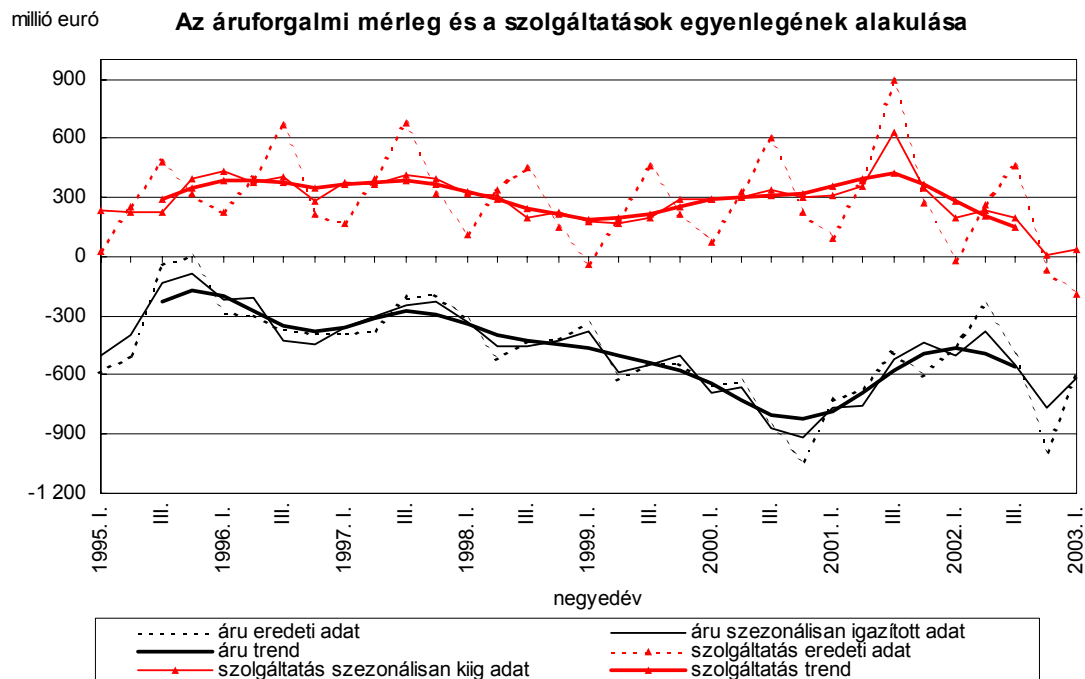
A reálgazdasági tranzakciók és a jövedelem és transzfermérleg alakulása

Az előző negyedévhez képest a reálgazdasági tranzakciók mérlegében keletkező hiány csökkent, amelyben az áruforgalom egyenlegének javulása a meghatározó. A szezonális hatásoktól megtisztítva a szolgáltatások egyenlege is javult kismértékben az előző negyedévhez képest. Tendenciájában ez a 2001 óta tartó egyenlegromlás ütemének lassulását eredményezte mindkét esetben. (3. ábra)

3. ábra

Az áruforgalmi mérleg és a szolgáltatások egyenlegének alakulása

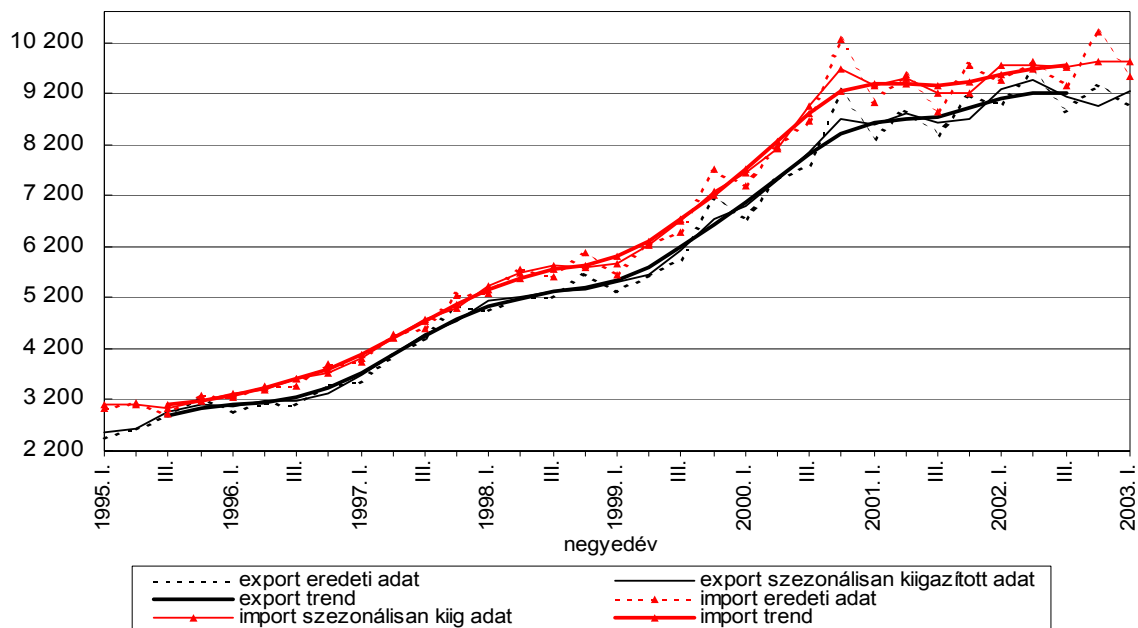
Az áruforgalom egyenlegének előző negyedévhez képest bekövetkezett javulásában az export szezonális hatásoktól megtisztított növekedése a meghatározó, a behozatal az előző

negyedévi szinten maradt¹(4. ábra). Hosszabb időszakot tekintve az import növekedési trendje az utóbbi két évben enyhén emelkedő, míg a kivitel trendje bizonytalan.

4. ábra

millió euró

Az export és import alakulása

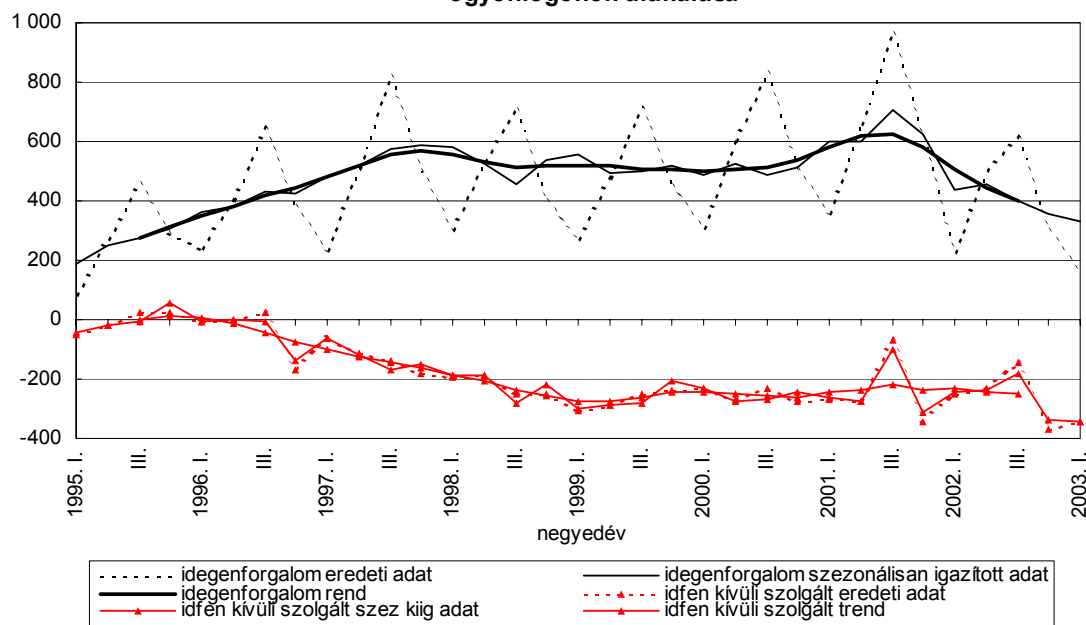

A szolgáltatásokon belül mind az idegenforgalom, mind pedig az egyéb szolgáltatások esetén az egyenlegromlás lassulása figyelhető meg.(5. ábra) Az egyéb szolgáltatások esetében mindez a kiadások és bevételek dinamikus növekedése mellett jelentkezik.

5. ábra

millió euró

Az idegenforgalom és az idegenforgalmon kívüli szolgáltatások egyenlegének alakulása

A szezonálisan kiigazított adatok alapján az idegenforgalmi bevételek 2001 közepe óta tartó csökkenésének üteme a vizsgált negyedévben mérséklődött. Bár a kiadások trendje az évek

¹ Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az új publikációs és revíziós rendnek megfelelően az első negyedéves adatok egyben a januárban, februárban és márciusban megjelent havi adatok első revíziói is. Az export első negyedéves adata 263 millió euróval haladja meg az első három hónapban megjelent havi adatok összegét, az import esetében a negyedéves adat 78 millió euróval lett nagyobb. A revideált havi adatokat az MNB honlapján a havi fizetési mérleg idősorban tesszük közzé.

A kiigazítatlan és a kiigazított adatok alapján a viszonzatlan folyó átutalások 2003. első negyedévi bevételi többlete kismértékben elmarad a tavaly regisztrált értéktől. A kiigazított adatok alapján a bevételi többlet trendje 2002-től közel azonos szinten mozog.

2003 első negyedévben a nem adóssággeneráló finanszírozás formájában megjelenő tőkemozgások egyenlege 65 millió euró kiáramlást mutatott. A pénzben, tulajdonosi részesedés formájában megvalósuló közvetlen tőkebefektetések értéke, a magyar befektetők 355 millió euró külföldre irányuló, és a külföldi befektetők 79 millió euró Magyarországra irányuló tőkebefektetésének eredményeként alakult ki. A tulajdonviszonyt megtestesítő portfólió befektetéseknél jelentkező nettó forgalom 212 millió euró forrásbeáramlást mutatott.

2003. március végén a jegybanki tartalékok értéke 12,5 milliárd euró volt. A nemzetgazdaság bruttó adósságállománya 1,9 milliárd euróval nagyobb az előző év végén mért értéknél. A tranzakciók egyenlege 2,1 milliárd euróval növelte, az átértékelődések és egyéb állományváltozások hatása 0,3 milliárd euróval csökkentette a bruttó külföldi adósságot. A nettó külföldi adósság 0,6 milliárd eurós növekedéséhez a tranzakciók 0,9 milliárd euró növelő, valamint az azon kívüli tényezők 0,3 milliárd euró csökkentő hatással járultak hozzá. A forintban denominált állampapírok és jegybanki értékpapírok állománya 2003. március végén 8,0 milliárd euró volt, 0,4 milliárd euróval magasabb az előző év végén mért adatnál.

Magyarország külfölddel kapcsolatos adósságállományának alakulása

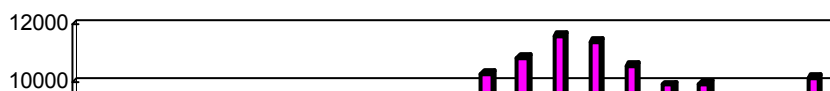
	Milliárd euró	
	2002 IV. n. év	2003 I. n. év.
I. Nemzetgazdaság (S.1), bruttó adósság (A+B)	38,6	40,5
A: Államháztartás és MNB (S.13+S.121)	18,4	19,3
A.1. ebből: forint értékpapírok	7,6	8,0
B. Magánszektor (S.1-S.13-S.121)	20,2	21,3
B.1. ebből: tulajdonosi hitelek	6,2	5,9
II. Nemzetgazdaság (S.1), nettó adósság (A+B)	15,7	16,3
A: Államháztartás és MNB (S.13+S.121)	7,6	6,2
A.1. ebből: forint értékpapírok	7,6	8,0
B. Magánszektor (S.1-S.13-S.121)	8,1	10,1
B.1. ebből: tulajdonosi hitelek	3,9	3,3
III. Nemzetgazdaság (S.1), devizában fennálló bruttó adósság^{a)}	24,8	26,6
IV. Nemzetgazdaság (S.1), devizában fennálló nettó adósság^{a)}	4,2	5,0

a) tulajdonosi hitelek nélkül

N.B.: Kerekítés miatt az összesen adatokban eltérés lehet

Magyarország nettó adósságállománya, 1998-2003 (szektoronként, tulajdonosi hitelekkel)

millió euró

Az államháztartás és az MNB nettó adósságállományának 2001 év közepe óta tapasztalt folyamatos növekedését a magasabb tartalékszintnek köszönhetően csökkenés követte a 2003. első negyedév végén. Ezzel éppen ellentétesen alakult a magánszektor nettó adósságállománya, ahol mind az adósságállomány növekedése, mind pedig a követelések csökkenése a nettó külső pozíció romlását eredményezte.

* * * * *

A folyó fizetési mérleg alakulása

Millió euró

	2001				2002				2003
	I. n. év	II. n. év	III. n. év	IV. n. év	I. n. év	II. n. év	III. n. év	IV. n. év	I. n. év
1. Aruk, egyenleg	-726	-676	-486	-608	-458	-247	-505	-994	-574
1.1. Export	8310	8878	8352	9157	8991	9587	8841	9401	8942
1.2. Import	9036	9554	8838	9765	9449	9834	9346	10395	9517
2. Szolgáltatások és jövedelmek, egyenleg	-56	-412	575	23	-167	-580	96	-392	-401
2.1. Szolgáltatások*, egyenleg	91	384	899	269	-24	265	465	-70	-185
2.1.1. Export	1614	1971	2623	2158	1825	2068	2337	2007	1863
2.1.2. Import	1523	1587	1724	1889	1849	1803	1872	2077	2049
2.2. Jövedelmek, egyenleg	-147	-796	-324	-246	-143	-845	-369	-322	-215
2.2.1. Adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-135	-343	-116	-179	-79	-384	-128	-138	-162
2.2.2. Nem adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-60	-498	-248	-110	-109	-506	-267	-220	-83
2.2.3. Munkajövedelmek, egyenleg	47	46	39	44	44	46	25	35	30
3. Vizonyatlan folyó átutalások, egyenleg	99	79	130	91	145	101	123	106	126
4. Folyó fizetési mérleg egyenlege	-684	-1009	219	-494	-480	-726	-285	-1280	-849
5. Nem adóssággeneráló finanszírozás, egyenleg	300	307	162	41	335	168	311	77	-65
5.1. Részvény és egyéb tulajdonosi részesedés, egyenleg	227	286	148	61	222	228	433	193	-277
5.1.1. Külföldön, egyenleg	-312	-45	-44	25	-38	-7	-95	-63	-355
5.1.2. Magyarországon, egyenleg	539	331	192	36	260	236	528	257	79
5.2. Portfolió befektetések, tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapírok, egyenleg	73	22	13	-20	113	-60	-123	-117	212
*- ebből: Idegenforgalom, egyenleg	359	656	966	615	223	498	611	297	160
bevétel	705	1045	1464	1010	666	915	1125	741	526
kiadás	346	389	498	394	444	417	514	443	365

N.B.: Kerekítés miatt az összesen adatokban eltérés lehet

A folyó fizetési mérleg alakulása (szezonálisan kiigazított adatok) ^{a)}

Millió euró

	2001				2002				2003
	I. n.év	II. n. év	III. n. év	IV. n. év	I. n.év	II. n. év	III. n. év	IV. n. év	I. n.év
1. Aruk, egyenleg	-761	-754	-522	-431	-497	-374	-550	-761	-614
1.1. Export	8594	8792	8635	8687	9288	9453	9140	8946	9241
1.2. Import	9332	9487	9197	9209	9744	9746	9729	9807	9816
2. Szolgáltatások és jövedelmek									
2.1. Szolgáltatások	1948	2046	2210	2161	2102	2086	2016	2033	2078
2.1.1. Idegenforgalom, egyenleg	601	601	707	622	439	456	398	354	331
bevétel	1024	1035	1082	1083	954	889	819	786	759
kiadás	389	399	426	414	485	429	442	459	412
2.1.2. Egyéb szolgáltatások, egyenleg	-264	-275	-100	-314	-243	-235	-179	-335	-342
bevétel	906	987	1178	1094	1145	1186	1224	1257	1311
kiadás	1149	1208	1301	1364	1351	1397	1462	1490	1643
2.2. Jövedelmek									
2.2.1. Adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-199	-202	-185	-189	-175	-195	-196	-195	-212
2.2.2. Nem adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-275	-256	-299	-239	-285	-321	-291	-329	-317
2.2.3. Munkajövedelmek, egyenleg	41	48	44	43	45	39	32	33	26
3. Viszonyatlan folyó átutalások, egyenleg	93	83	127	96	139	104	121	111	120
4. Folyó fizetési mérleg egyenlege	-728	-797	-542	-396	-543	-544	-682	-970	-916

* * * * *

Fizetési mérleg adatokat legközelebb májusról, 2003. július 14-én teszünk közzé.

* * * * *

^{a)} Módszertani megjegyzések a szezonálisan kiigazított adatokhoz:

A folyó fizetési mérleg összetevőire elvégzendő szezonális kiigazítás 2003 folyamán az alábbi módszerrel történik:

- 1) A folyó fizetési mérleg összetevőinek szezonális kiigazítása az Eurostat ajánlásaival összhangban a Demetra interface-n belül a SEATS TRAMO software-rel történik.
- 2) Az *ünnepnapok* hatását a magyarországi ünnepnapokra elkészített beépített változó segítségével, a *munkanaphatást* pedig két regressziós változó felhasználásával szűrjük ki.
- 3) A *kiugró értékek* azonosítása az alapbeállítás szerint történik, mind a három outlier-típus azonosítását megengedve.
- 4) Az adatok egységes tartalommal 1995-től állnak rendelkezésre, ezért az idősorokat ettől az évtől igazítjuk. A revízió csökkentése érdekében egy éven keresztül ugyanazt a modellbeállítást alkalmazzuk és a megjelenő publikációkban a program által számolt trend helyett a szimmetrikusan a centrumtól távolodva csökkenő súlyú öthavi ($Y_t = 1/9 * X_{t-2} + 2/9 * X_{t-1} + 3/9 * X_t + 2/9 * X_{t+1} + 1/9 * X_{t+2}$) mozgóátlagot szerepeltetjük.
- 5) Az egyenlegekre nézve direkt kiigazítást alkalmazunk, ami annyit jelent, hogy az eredeti adatokból képzett egyenleg sorokra közvetlenül végezzük el a szezonális kiigazítást. Ebből következően az összetevők szezonálisan kiigazított adataiból nem állítható elő az egyenleg szezonálisan kiigazított adata.

Módszertani megjegyzések a publikációhoz, táblázatokhoz:

- 1) A szektorok és alszektorok neve után szereplő kód (pl. S.121) a nemzetközi gyakorlatban általánosan használt osztályozás megfelelő csoportjára utal. Az egyes szektorok tartalmi leírása az MNB honlapján a Pénzügyi adatok/Statistika címszó alatt „Az új statisztikai szektorbontás 2001 júniusától” található (www.mnb.hu).

MAGYAR NEMZETI BANK
STATISZTIKAI FŐOSZTÁLY